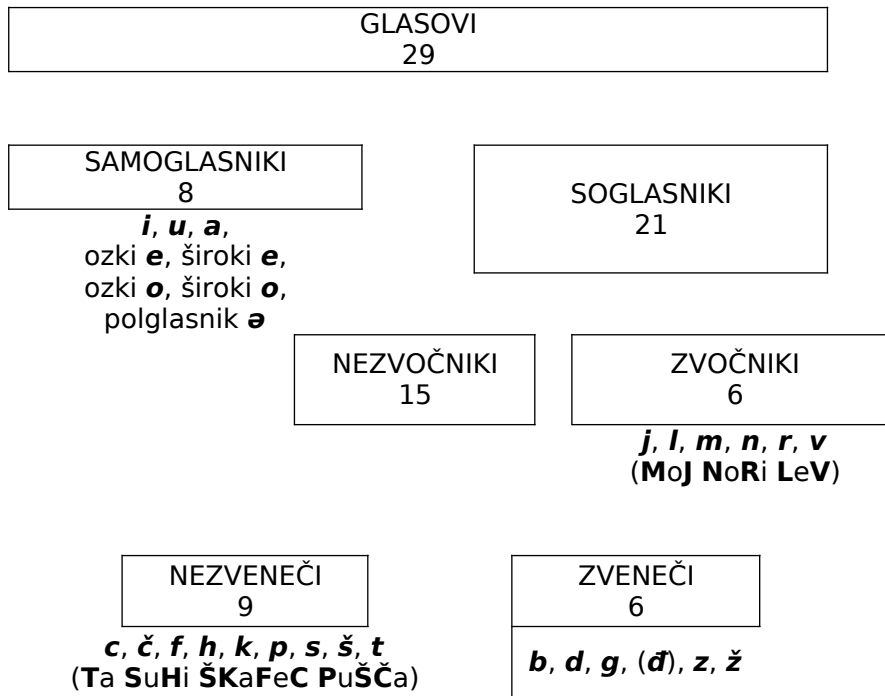

NEUMETNOSTNO BESEDILO

DELITEV GLASOV SSKJ.

MEDMET.

Poznamo razpoloženjske in posmehovale medmete. Z razpoloženjskimi medmeti izražamo veselje, žalost... (hura, fej, joj ...). Z posmehovalnimi medmeti s katerimi posnemamo naravne glasove (pst, čof, av, brr ...).

ČLENEK.

Členki so besede s katerimi izražamo svoje mnenje, prepričanje, oceno ... (skoraj, morda, vsaj, že, le, še, res ...)

KATERE BESEDE TVORIJO BESEDNO DRUŽINO IN KAJ JE TO KOREN BESEDE.

Besedno družino tvorijo besede z istim korenem. Koren je to ko ima več besed iste zadnje črke (čaj, čajnica, čajnik ...)

GLAGOL.

Glagoli so pregibne besede, ki jih lahko spregamo. Lahko ga spregamo, poimenujemo (stanje, dogajanje, dejanje) in mu določimo osebo (1. os, 2. os, 3. os), število (ed.; dv.; mn;), čas (sedanjik, preteklik, prihodnjik), naklon (povedni, velelni, pogojni), vid (dovršni, nedovršni) in nedoločnik (končnica: ti, či), namenilnik (končnica: t, nič in ob glagolih premikanja) (nedoločnik in namenilnik sta neosebni glagolski obliki). Poznamo tudi glagolske načine (tvorne povedi: osebek je aktiven, osebek ni razviden oz. si ga ne moremo predstavljati in netvorne povedi: stavek ima osebek, ki ni dejaven).

KATERI ČAS JE NESESTAVLJEN IN KATERA ČASA STA SESTAVLJENA?

KATERI GLAGOLSKI NAKLON POZNA VSE OSEBE, ŠTEVILA IN ČASE?

Vse osebe. Števila in čase pozna povedni naklon.

KOMU IN KDAJ VELEVAMO?

Velevamo drugi osebi, ko želimo, da nekaj naredi (Zapri vrata!).

PO KATERI BESEDI PREPOZNAMO POGOJI NAKLON IN KATERA ČASA POZNA.

Pogoji naklon prepoznamo po besedi če in pozna pretekli in prihodni čas.

PO ČEM SE RAZLIKUJE DOVRŠNI IN NEDOVRŠNI GLAGOLI?

DOVRŠNI

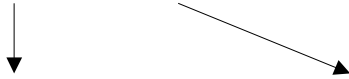
(poimenujejo dejanje z omejenim trajanjem npr.: pridelati, spregovoriti)

NEDOVRŠNI

(poimenujejo dejanje z neomejenim trajanjem pr.: pridelovati, govoriti)

KDAJ GOVORIMO DA JE GLAGOL V AKTIVNI OBLIKI?

ALI V SLOVENŠČINI POGOSTO UPORABLJAMO PASIV?

V ČEM JE RAZLIKA MED OZNAKO IN OPISOM OSEBE?

V opisu osebe na podlagi opazovanja predstavimo zunanost, kraj bivanja, način gledanja,... glagoli so v sed., ki pomeni brezčasnost. V oznaki osebe predstavimo notranjost.

KAKŠNA JE RAZLIKA MED UMETNOSTIM IN NEUMETNOSTNIM BESEDILOM?

UMETNOSTNO	NEUMETNOSTNO
(besedilo, ki vsebuje domišljajske, nepreverljive podatke in nima praktičnega namena)	(besedilo, ki vsebuje resnične, preverljive podatke in ima praktični namen)

KAJ SO JAVNA IN KAJ ZASEBNA, KAJ URADNA IN KAJ NEURADNA BESEDILA?

ZASEBNO	JAVNO
(namenjeno posamezniku ali manjši skupini ljudi)	(namenjeno vsem ljudem)
<u>NEURADNO</u>	<u>URADNO</u>
(med osebami, ki so v enakovrednem odnosu)	(med osebami, ki so v neenakovrednem odnosu)

```
graph TD; Z[ZASEBNO] --> N[NEURADNO]; Z --> U[URADNO]; J[JAVNO] --> U;
```

KDAJ SO PRIMERNA OBJEKTIVNA IN KDAJ UPORABLJAMO SUBJEKTIVNA BESEDILA?

SUBJEKTIVNO BESEDILO

(v besedilu so izražena mnenje,
počutje, čustva,... sporočevalca)

OBJEKTIVNO BESEDILO

(v besedilu niso izražena
mnenje, počutje, čustva,...
sporočevalca)

objektivna besedila so primerna za prozo, poezijo in dramatiko. Subjektivna besedila pa uporabljamo v enciklopedijah, revijah ...

KAKŠNA JE RAZLIKA MED VEZAJEM IN POMIŠLAJEM?

Pomišljaj:

je daljša črtica

nestično se uporablja namesto vejice, pri izpustu glagola, zamolku,...

nestično se uporablja tudi pri naštevanju

stično pa zgolj kot predlog od-do (112-113)

Vezej:

Stični se uporablja med deli zložene besede, ki so bili včasih povezani z in (poljsko-ruski slovar); pri zloženkah (100-odstoten, C-vitamin); med kratico in črko

nestično pa med osebnim imenom in vzdevkom (Karel Destovnik - Kajuh)

KAKO ZAPISUJEMO:

Osebna lastna imena : pišemo z veliko začetnico

Zemljepisna lastna imena: naselbinska: z veliko začetnico razen izjem nepravilnih besed (vas, mesto, trg, selo in neprvi predlogi), nenaselbinska: tu velja pravilo lasnih in občnih imen

Stvarno lastna imena: z veliko začetnico

Praznike: pišemo z malo začetnico razen izjeme Prešernovega dne

Kaj zapisujemo z malo začetnico: praznike (razen Prešernov dan), zgodovinske dogodke, priznanja in nagrade, pripadnike ras ...

OPIS POTI.

Je besedilo, v katerem naslovniku predstavimo, kako lahko pride iz kraja v kraj. Glagoli so v sed., in sicer v 2. os. ed. ali v 1. os. mn.

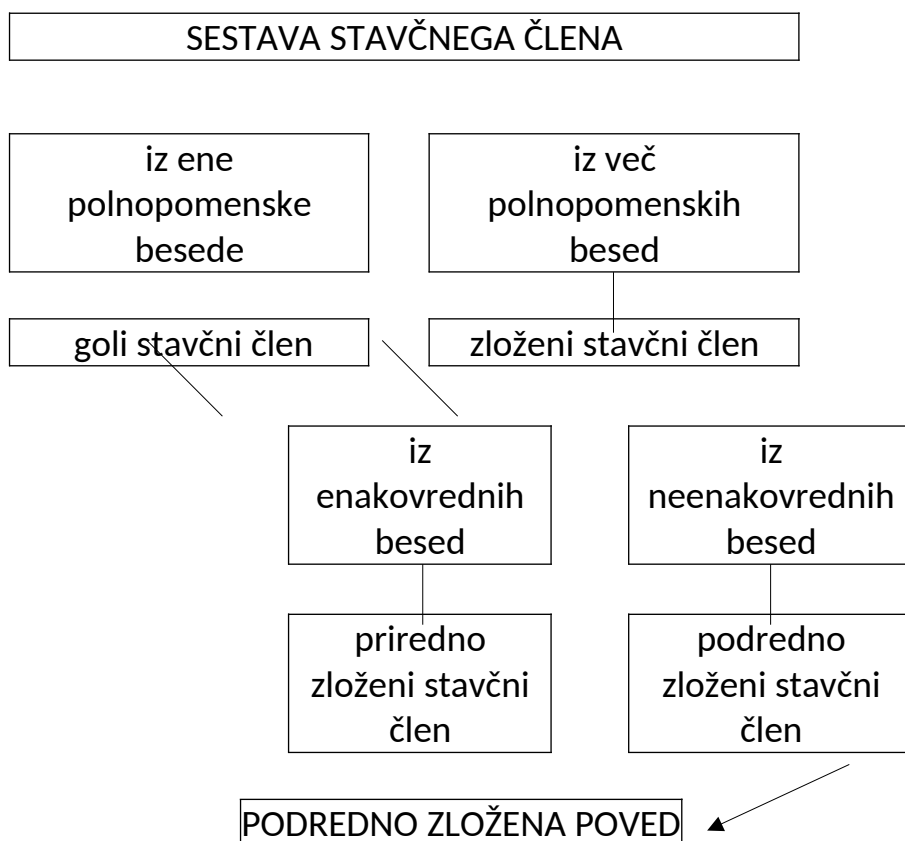
POTOPIS.

Je besedilo, v katerem pisec pripoveduje o tem, kje je potoval in kaj je med potjo doživel. Glagoli so v 1. os. ed. ali mn. pret. Besedilo je subjektivno in javno.

OCENA KNJIGE, PRIREDITVE...

Je besedilo, s katerim sporočevalec vrednoti kakšno delo in tako sooblikuje javno mnenje. Pod oceno se podpiše.

KAJ SO GOLI IN KAJ ZLOŽENI STAVČNI ČLENI? KAKO SO STAVČNI ČLENI LAHKO ZLOŽENI NI PRIMER.

GLAVNI STAVEK

(npr. Kupi sok, če boš žejna.)

ODVISNI STAVEK

(dopolnjuje samo en del glavnega stavka

npr. Kupi sok, če boš žejna.)

NAŠTEJ GOLE STAVČNE ČLENE.

IZ ČESA JE SESTAVLJEN STAVČNI ČLEN, KI IMA PRILASTEK IN OB KATERIH STAVČNIH ČLENIH STOJI?

Stavčni člen, ki ima prilastek je sestavljen iz jedra in stavčnih členov. Prilastek lahko stoji pri različnih stavčnih členih (predmet, osebek ...), ki imajo jedro.

RAZLIKA MED STAVČNIM ČLENOM IN ODVISNIKOM.

Loči ju to da ima odvisnik glavni in odvisni stavek stavčni člen pa ne.

ODVISNIKI - DOLOČIT, VPRAŠALNICE IN STAVČNI ČLENI.

PRIREDJA – DOLOČIT, VEZNIŠKE BESEDE, VRSTE.

Vrsta priredja	Vezniki	Vejica
vezalno	in, ter, pa	ne pišemo
stopnjevalno	niti – niti, ne – ne, ne samo – ampak tudi	ja in ne
ločno	ali – ali	ne pišemo
protivno	a, pa, toda, vendar, ampak, temveč	pišemo
vzročno	saj, kajti, zakaj, sicer	pišemo
pojasnjevalno	in sicer, to je	pišemo
sklepalno ali posledično	torej, zato, zatorej, tako, tedaj	pišemo